

VARALLISUUDEN HOIDON JA SIOITUSTOIMINNAN PERUSTEET SEKÄ TAKAUSTEN JA ANTOLAINOJEN MYÖNTÄMISEEN LIITTYVÄ OHJEISTUS

1. Yleistä

Kuntalain 14 §:n 6:n kohdan mukaisesti kunnanvaltuuston tehtävän on päättää varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan periaatteista.

Kaupungin rahoitus- ja sijoitustoimintaa ohjaa kuntalaki (410/2015), kuntien itsehallinto ja toimintajakatusta (1 §), toimialaa ja tehtävää (7 §), valtuuston tehtäviä (14 §) sekä kuntien toimintaa markkinoilla (15. luku) koskevine säännöksineen.

Rahoitus- ja sijoitustoiminnan ensisijaisena tehtävän on varmistaa Savonlinnan kaupungin palveluprosessien turvaava maksuvalmius ja huolehtia rahoituksellisten tase-erien arvon säilymisestä.

Kaupungin liikelaitosten rahoitus hoidetaan keskitetysti kaupungin keskushallinnossa. Liikelaitokset eivät voi itsenäisesti hankkia vierasta pääomaa ja niiden kirjanpidolliset kassavarat sijoitetaan kaupungin kassavaroihin.

2. Yleiset periaatteet

Kuntalain 14 §:n mukaisesti kaupunginvaltuusto päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Hallintosäännön 7 luvun 44 §:n kohdan 2 mukaisesti kaupunginvaltuusto päättää talousarvion ja –suunnitelman hyväksymisen yhteydessä enimmäislainanottovaltuuksista ja talousarviolainojen myöntövaltuuksista.

Hallintosäännön 7 luvun § 44 kohdan 4 mukaisesti, kaupunginhallitus vastaa kaupungin rahatoimista ja hallintosäännön 3 Luvun 3 § 14 kohdan mukaisesti vastaa kaupungin omaisuuden hoitamisesta ja sitä koskevasta ohjeistuksesta.

Hallintosäännön 7 luvun 44 §:n 5 kohdan mukaan rahatoimen käytännön hoitamisesta vastaa talousjohtaja.

Kaupungin maksuvalmius ennakoidaan jatkuvalla maksuvalmiussuunnittelulla, jota varten toimialat ja liikelaitos tuottavat tarvittavat tiedot talouspalvelun ohjeiden mukaisesti. Kaupungin kassavaranto pidetään riittävän suurena, jotta kaupunki kykenee huolehtimaan lyhyellä aikavälillä realisoidut lainanhoitokulunsa sekä muut maksuvelvoitteensa. Maksuvalmiuden sekä otto- ja antolainoista raportoidaan talouden seurantaraporteissa sekä saattamalla kaupunginhallitukselle tiedoksi talousjohtajan otto- ja antolainotusta koskevat päätökset.

3. Vieraan pääoman käyttö ja rahoitusrakenne

Kaupungin pitkäaikaisia investointeja on tarve rahoittaa tulorahoituksen lisäksi myös vieraalla pääomalla. Investointeja, joiden poistoaika on pitkä, rahoitetaan pitkäaikaisilla lainoilla. Rahoitusrakenne pidetään joustavana hajauttamalla viitekorkoja tilannekohtaisesti lainakannan rakenteen ja sen tulevan kehityksen lähtökohdista. Riskienhallinnan näkökulmasta rahoitusrakenne painotetaan kuitenkin kiinteisiin viitekorkoihin. Hallintosäännön 11 Luvun 75 §:n mukaisesti talousjohtaja päättää pitkäaikaisten lainojen ottamisesta, uudistamisesta ja lainan maksuehtojen muuttamisesta valtuuston talousarviossa määräämän toimivallan puitteissa.

Lyhytaikaista (juoksuajaltaan alle vuoden pituista) velkaa käytetään kattamaan alijäämäistä kassavirtaa, mikäli sijoituksia ei ole taloudellisesti perusteltua myydä. Lyhytaikaisen velan käytöstä päättää kaupunginhallitus, joka on delegoinut talousjohtajalle lyhytaikaisen lainojen ottovaltuutusta erikseen päättämäänsä euromäärään asti.

Leasingrahoitusta voidaan käyttää kaupunginvaltuuston talousarviossa antamien valtuuksien puitteissa investointien rahoitukseen. Hallintosäännön 11 Luvun 75 §:n mukaisesti rahoitusleasingin käyttämisestä investointeihin päättää talousjohtaja valtuuston talousarviossa määräämän rahoitusleasingrajan puitteissa.

4. Antolainaus ja takaukset

Hallintosäännön 7 Luvun 44 § kohdan 2 mukaisesti valtuusto päättää talousarvion- ja suunnitelman hyväksymisen yhteydessä talousarviolainojen myöntövaltuuksista.

Talousarviovaroista myönnettävistä lainoista päättää taho, jonka käyttöön määrärahat on osoitettu talousarviossa, pääsääntöisesti valtuusto.

Kaupunginhallitus päättää antolainojen osalta velan yleisistä ehdoista, jossa tulee huomioida toimialasijoittamisen yleiset periaatteet, tämän ohjeen kohta 5.2.

Takaus – ja antolaina-asian valmisteltaessa ja niistä päätettäessä tulee ottaa huomioon KuntaL 129 § ja valtioneuvoston asetus. Jos sääntöjä ei noudateta, riskinä on tuen takaisinperintä korkoineen tuensaajalta.

Takauksia myönnetään lähtökohtaisesti vain kaupunkikonserniin kuuluville yhtiöille, taikka yhteisöille, joissa kaupungilla on merkittävä omistusosuus.

Kaupungin myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kaupungin kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kaupunki ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski riippumatta saajayhteisön omistussuhteista. Kaupungin edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Takausprovision suuruudesta valtuusto päättää takauspäätöksen yhteydessä.

Toimialat ja liikelaitos valvovat mahdollisia laina- ja takauskohteiden käyttötarkoitukseen liittyviä erityisehtoja kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

5. Sijoitustoiminnan ja varallisuuden hoidon perusteet

5.1 Sijoitustoiminnan määritelmät

Sijoitustoiminnalla tarkoitetaan kaupungin toimialaan liittyvää sijoittamista ja kassavarojen sijoittamista. Lisäksi kaupungilla voi olla muiden toimeksiantojen kautta sijoitettavia varoja.

Toimialasijoittamisella tarkoitetaan sijoituksia, joilla edistetään kaupungin tehtäviin kuuluvia päämääriä kuten palvelutuotannon järjestämistä, elinkeinorakenteen muutoksia, työllisyyden turvaamista kaupungin tai seutukunnan alueella.

Kassavaroilla tarkoitetaan maksuliikennevaroja ja kassaylijäämää. Maksuliikennevaroja ovat rahalaitosten käyttötileillä olevat varoja. Kassaylijäämällä tarkoitetaan rahoitusarvopapereita ja pankkisaamia, jotka eivät määrittelyhetkellä ole sidottuja maksuliikenteen ylläpitoon.

Toimeksiantojen varat ovat rahoitusarvopapereita, rahaa tai pankkisaamia.

5.2 Sijoitustoiminnan yleiset periaatteet

Sijoitustoiminnan tulee olla taloudellisesti tuottavaa. Vähimmäisvaatimuksena on sijoituksen reaaliarvon säilyttäminen ja sijoitustoiminnan hoitamisesta aiheutuvien kulujen kattaminen.

Sijoitustoiminta on hoidettava suunnitelmallisesti siten, että maksuvalmius turvataan. Sijoitustoimintaan liittyvät riskit kartoitetaan ja riskeiltä pyritään suojautumaan etukäteen. Sijoitusten rahoittaminen lainanotolla tulee kysymykseen vain toimialaan liittyvissä sijoituksissa. Kassavarojen sijoituskohdeet ja -palvelut on kilpailutettava silloin, kun siihen käytännössä on mahdollisuus.

Sijoituskohdeiden toimiala ja toimintatavat eivät saa olla ristiriidassa kaupungin yhteiskunnallisten velvoitteiden ja periaatteiden kanssa.

5.3 Toimialasijoittamisen perusteet

Toimialaan liittyvät sijoitukset ovat antolainoja sekä osake- ja osuuspääomaan tehtäviä sijoituksia, joilla rahoitetaan kaupungin toimialaan liittyvien tai sitä palvelevien yhteisöjen toiminnan käynnistämistä tai sen jatkamista. Toimialasijoituksista päättää valtuusto osoittamalla siihen talousarviossa määrärahan. Sijoittamista koskeva päätös edellyttää, että talousarviossa on tätä varten määrärahaa tai varat.

Antolainojen tuottotavoite sidotaan rahoitusmarkkinoilla keskimäärin vastaavanlaiselle lainalle maksettavaan tuottotasoon. Lainasaamiseen liittyvästä vakuusvaatimuksesta päätetään samassa yhteydessä kuin antolainan myöntämisestä. Yleinen periaate on, että vastavakuus tulee olla riittävä.

Kaupungin puolesta annettavista takauksista ja niihin liittyvistä vastavakuuksista päättää valtuusto. Takauksien tai muiden vakuuksien antamisen perusteet ovat samat kuin antolainoituksessa.

Toimialasijoittamisessa tulee huomioida kuntalain 129 §:n ja EU:n direktiivien määräykset

valtioneuvoston päätöksistä. Toimialasijoituskohteesta tehdään riskiarviointi päätöksenteon tueksi.

5.4 Kassavarojen sijoitukset

Kassavarat sijoitetaan raha- ja pääomamarkkinoiden rahoitusarvopapereihin, pankkitalletuksiin ja muihin korollisiin sijoituskohteisiin pyrkien hajauttamaan sijoitustoiminasta aiheutuvat riskit. Kassavaroja ei sijoiteta osakkeisiin.

Maksuvalmiuden turvaamiseksi tarvittavat kassavarat sijoitetaan enintään vuodeksi ja ne tulee tarvittaessa olla helposti ja nopeasti muutettavissa takaisin sellaisiksi kassavaroiksi, joilla päivittäisen maksuliikenteen sujuminen voidaan varmistaa. Tuottotavoitteena on saada sijoitetulle pääomalle vähintään inflaation ylittävä tuotto. Lyhytaikaisen kassaylijäämän sijoittamiseen sopivia tuoteratkaisuja ovat talletukset, korkorahastot ja joukkolainat. Pitkäaikaisena (yli 1 vuosi) kassaylijäämän sijoittamisen tavoitteena on saada sijoitetulle pääomalle mahdollisimman korkea tuotto maltillisella riskitasolla. Sijoitustoiminnassa on noudatettava hajautusperiaatetta:

- Osakesidonnaisten sijoitusten osuus kaikista sijoituksista saa olla korkeintaan 30 % ja korkosidonnaisen sijoitusten osuus pitää olla vähintään 70 %. Suorien osakesijoitusten sijasta suositetaan osakerahastoja. Korkosidonnaisista sijoituksista enintään 70 % sijoitetaan kiinteäkorkoisiin talletuksiin. Kiellettyjä sijoituskohteita ovat suorat johdannaisopimukset ja sijoitukset julkisesti noteeraamattomiin yhtiöihin.

Uutta lainaa nostettaessa tulee arvioida mahdollisuutta ja järkevyyttä realisoida tehtyjä sijoituksia.

Hallintosäännön 7 Luvun 79 pykälän mukaisesti talousjohtaja päättää kaupungin rahavarojen tallettamisesta enintään yhdeksi vuodeksi kaupunginvaltuuston hyväksymien sijoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti. Pitkäaikaiset sijoituspäätökset tekee kaupunginhallitus edellä mainittujen periaatteiden mukaisesti.

5.5 Toimeksiantojen varat

Toimeksiantojen varat ovat kaupungin hallussa tai huostassa olevia vieraita varoja, esim. lahjoitusrahastot sekä välitetyt valtion lainat.

Lahjoitusvarojen sijoittamista ohjaa lahjoitusrahastosääntö. Mikäli lahjoitusvarojen sijoittamisesta ei ole erikseen mainintaa lahjoitusrahastosäännössä tai määrätä testamentissa, noudatetaan yleisiä kassavarojen sijoitusperiaatteita.

Lahjoitusrahaston säännöistä päättää kaupunginhallitus.

Muut toimeksiantojen likvidit varat sijoitetaan osana kaupungin kassavaroja.